

FUNDAȘUL LATERAL — ATAACANTUL LINIEI DE FUND

Activitatea în joc a fundașilor, determinată de o anumită rază de acțiune și de sarcinile corespunzătoare așezării lor în teren, a cunoscut în timp o evoluție care poate fi identificată, la un moment dat, cu însăși evoluția sistemelor de joc din istoria fotbalului. De remarcat faptul că, odată cu creșterea numărului de jucători ai liniei de fund de la 2 la 4, a avut loc și un continuu proces de specializare care a dus, în mod firesc, la apariția unor modificări privind nu numai titlatura posturilor, ci chiar modul lor de acțiune. Din cei 4 fundași care alcătuiesc astăzi ultima și cea mai importantă linie de apărare, jocul fundașilor laterali a înregistrat — în ceea ce privește dinamica — modificările cele mai spectaculoase cu toate că, din punct de vedere structural, locul și sarcinile de bază ale acestora, în cadrul echipei, au rămas, în general, aceleași.

Fotbalul modern a hărăzit fundașului lateral posibilități mai largi de afirmare, căutând a-l credita cu un rol mai activ, mai complex, grație cărora acesta să-și poată aduce o contribuție mai eficientă la obținerea victoriei, printr-o participare directă la acțiunile ofensive. Fiind, totuși, apărător de meserie, ESTE FIȘC CA PONDEREA ACTIVITĂȚII SALE ÎN TEREN SĂ FIE DOMINATĂ DE SARCINI DEFENSIVE, în primul rând aceea a executării marcajului adversarului direct și urmărirea manevrelor sale tactice ale acestuia pentru a fi în măsură să le contracareze la timp.

În ceea ce privește însă numărul și diversitatea acțiunilor de joc la care participă în realitate fundașii laterali, acestea sînt — în principal — dependente de raportul de forțe din teren, raport care trebuie apreciat atât la nivelul posturilor antagoniste (fundaș-extremă) cit și între cele două formații care se înfruntă. În aceste condiții, fundașii laterali acționează în mod diferențiat de la meci la meci și chiar în cursul aceluiași meci în funcție de solicitarea la care este supus și ale problemele pe care i le ridică adversarul, punînd și el, la rîndu-i, probleme acestuia.

Sistemul cu 4 fundași a creat condiții mai bune ca fundașul lateral să participe la o gamă de acțiuni de joc cit mai variate, începînd cu deposedarea adversarului de minge și terminînd cu lovitura la poartă. Între aceste două limite, activitatea jucătorului va fi determinată, pe de o parte, de sarcinile generale și speciale ale postului, iar pe de altă — de situația concretă din teren. Dacă în ceea ce privește sarcinile postului există în mod normal un raport favorabil acțiunilor de apărare (deposedări, interceptări, marcaje, sprijin reciproc etc.) — acțiunile de joc fără minge — în ceea ce privește situația creată în teren, determinată de replica adversarului, aceasta poate să modifice elementele raportului inițial în cadrul cărora acțiunile de atac — pregătitoare sau de finalizare — pot juca un rol principal. Există o preocupare lăudabilă la unele echipe ca Universitatea Cluj, Universitatea Craiova, F.C. Argeș și altele, pentru activizarea fundașilor laterali în scopul creșterii aportului acestora la acțiunile ofensive. Rezultatele unei astfel de atitudini se reflectă atât în jocul bun de ansamblu, cit și în eficacitatea realizată, grație unor acțiuni individuale sau colective. Fundași ca Anca, Mihăilescu, I. Popescu etc., au devenit adversari de temut pentru orice apărare, factori ai victoriei. Acesta, manevrînd cu pricepere scutul apărător și sabia tăioasă a atacului, au completat noțiunea de fundaș lateral cu epitetul de „atacant al liniei de fund”, reușind să aducă prin jocul lor constructiv și eficient un plus de dinamism și eficacitate.

Analizînd activitatea complexă pe care o desfășoară un fundaș lateral în cursul jocului, s-ar putea deosebi trei forme caracteristice de acțiune și anume:

1) JOCUL PRIN EXCELENȚĂ DEFENSIV, conținînd acțiuni de apărare în propria jumătate de teren, în cadrul unei raie limitate și cu sarcini precise de neutralizarea unui adversar și dublarea fundașului central adiacent. În acest caz, activitatea fundașului lateral va fi determinată de un raport valoric defavorabil lui în comparație cu adversarul direct, sau de o necesitate de ordin tactic în vederea realizării unui joc închis, distructiv, în deplasare, sau în fața unei formații recunoscută ca mai puternică. Sarcinile cu caracter ofensiv se mărginesc la încercarea de transmitere a mingii unui coechipier, operație care se realizează, de regulă, concomitent cu acțiunea de respingere a atacului advers. Această situație, care mai persistă încă și la echipele noastre fruntase, este rezultatul neputinței de adaptare totală a jucătorilor la condițiile impuse de sistemul de joc și reprezintă o atitudine

de renunțare la inițiativă și de multitudine cu puțin.

2) JOCUL COMBINAT DE APĂRARE — ATAC ȘI INVERS, cuprinzînd o alternanță de acțiuni defensive și ofensive specifice fotbalului, reprezintă varianta cea mai potrivită față de cerințele jocului modern. Fără a-și neglija sarcinile de apărător, fundașul lateral va avea în acest caz o contribuție mai activă în construirea acțiunilor, prin transmiterea precisă și rapidă a mingii, prin demarșuri de sprijin, precum și prin participarea efectivă la fazele de atac îndreptate spre poarta adversă. De remarcat faptul că, și în acest caz, deși uneori numărul acțiunilor ofensive la care participă fundașul lateral pare să indice o pondere a acestora în ansamblul partidei, atât ca durată cit și ca grad de dificultate, acțiunile defensive sînt totuși cele care primează. De asemenea, trebuie menționat că ceea ce determină eficiența participării în atac a fundașului lateral nu este numărul acțiunilor, ci calitatea lor, înselegînd prin aceasta șansele de reușită, de finalizare.

Există în prezent — după ani de ezitări — o preocupare a aproape generală de adaptare a unui stil ofensiv în jocul fundașului lateral, dar punerea în aplicare a acestui deziderat este încă neconformă cu cerințele reale. Și aceasta, din cauza nerespectării de către jucători a unor principii de bază determinante în asemenea situații și anume:

● alegerea judicioasă a momentului potrivit de inițiere a

II-a, la scorul de 0-1, 5 acțiuni individuale, toate soldate cu lovituri la poartă care au avut darul să mobilizeze echipa, să destrame apărarea adversă și să contribuie — în final — la răsturnarea rezultatului.

b) Inițierea contraatacului pe o parte a terenului, căușindu-se atragerea adversarului în zona de circulație a balonului și apoi schimbarea prin surprindere a jocului pe partea opusă unde, în spațiul creat liber, fundașul lateral va acționa pe drumul cel mai scurt către poartă, încercînd finalizarea. Această variantă, cea mai spectaculoasă, presupune o pregătire colectivă, se bazează pe realizarea surprinderii în cel mai înalt grad și este cea mai periculoasă (vezi desenul de mai jos).

Jucători ca Mihăilescu (Universitatea Craiova), Hălămeanu (Steaua), M. Georgescu (Farul) și alții, și-au însușit în bună măsură tehnica executării acestui gen de acțiuni a cărei reușită este condiționată și de contribuția coechipierilor, care execută o circulație derutantă fără balon pentru crearea și protecția spațiului de lansare și finalizare a fundașului lateral.

c) Cea de a treia formă de acțiune a fundașului lateral în atac este intercalarea sa propriu-zisă în dispozitivul ofensiv și participarea efectivă la com-

acțiunii (după deposedarea adversarului, cînd se creează un spațiu de acțiune nestîngerit etc.), adică atunci cînd se întrevede perspectiva finalizării;

● acționarea ca hotărîre și în mare viteză pentru surprinderea adversarului;

● asigurarea postului temporar părăsit;

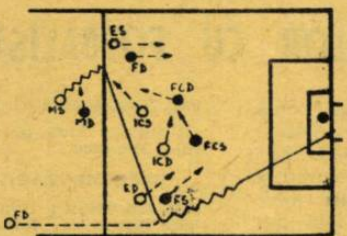
● încheierea acțiunii cu șut pe poartă sau centrarea precisă și evitarea pe cit posibil de a participa la combinații care favorizează aglomerațiile și prezintă riscul interceptării mingii și declanșării unui contraatac advers;

● revenirea la dispozitivul de bază, folosind drumul cel mai scurt, dar fără a renunța la obligațiile de apărător dacă situația o cere, indiferent de locul unde s-a întrerupt acțiunea.

Intercalarea fundașului lateral în atac trebuie să aibă, totuși, un caracter episodic. Aceasta, datorită solicitării deosebite la care este supus jucătorul în cauză, dar și pentru crearea unui climat de surpriză necesar asigurării reușitei acțiunii respective.

Dintre formele de participare la atac a fundașului lateral, considerate ca cele mai eficiente și folosite de echipele noastre, le menționăm pe următoarele trei:

a) Declanșarea atacului pe aceeași parte a terenului după o deposedare sau o interceptie a mingii de la adversar (variantă folosită de preferință de jucători ca Sătmăreanu, Czako, Climeanu, I. Popescu etc.) și terminată cu șuturi sau centrări. Acest gen de acțiune, cu un pronunțat caracter individual, preînde o serie de ca-

lități fizice, tehnico-tactice și morale din partea celor care le execută: deposedare promptă și corectă, hotărîre, conducerea mingii pe distanțe lungi, rezistență în regim de viteză, precizie și forță loviturilor la poartă etc. Unii jucători care intrunesc asemenea calități reușesc contraatacuri periculoase care, chiar dacă nu se soldază totdeauna cu goluri, contribuie în mare măsură la creșterea agresivității în atac și la păstrarea inițiativei în joc. Iată un exemplu edificator: Czako (A.S.A. Tg. Mureș) a efectuat în jocul cu Universitatea Cluj 7 incursiuni, 3 din ele încheiate cu centrări precise la restul cu șuturi la poartă, dintre care un gol foarte spectaculos dar și prețios în obținerea victoriei. Același jucător a realizat în jocul cu Steaua, în repriza a

binății cu ceilalți jucători care îi vor facilita atât pătrunderea cit și poziția de executare a loviturii la poartă. Din punct de vedere calitativ, aceasta reprezintă o formă superioară avînd în vedere atât cerințele sale tehnico-tactice (pase și preluări, mișcări înșelătoare, demarșuri derutante etc.) cit și posibilitatea dirijării ei pe direcții cit mai variate pînă la finalizare. În același timp însă, această variantă prezintă și cele mai mari riscuri, în cazul că jucătorii care o execută comit erori. Speculată de adversar, propria lor acțiune se poate transforma într-un pericol pentru poarta proprie. Dintre fundașii din prima noastră divizie, se pare că cei de la Universitatea Cluj reușesc să aplice cu succes acest procedeu, prin angajarea, în special, a lui Anca. De altfel, el a și înscris două goluri spectaculoase în primele 3 etape.

3. JOCUL OFENSIV EXAGERAT (în cadrul cărui primează în mod premeditat acțiunile de atac, fără a se ține seama de forțele din teren) reprezintă forma de acțiune cea mai puțin firescă pentru fundașul lateral. În această situație se ignorază, adesea cu bună știință, obligațiile de apărător fie dintr-o tendință de usurare a sarcinilor, fie din dorința de afirmare cu orice preț. În acest fel, jocul capătă un caracter dezorganizat, recitoc, iar acțiunile fundașilor laterali devin simple aventuri ale căror repercusiuni sînt lesne de imaginat. Tot așa de dăunătoare poate fi considerată și tendința de a acționa fără varietate, de a folosi mijloace tehnico-tactice care nu pun probleme adversarului, de a supra-solicita jucătorii, sau de a lăsa pe seama simplii întâmplări realizarea succesului.

Activitatea complexă pe care o depune în teren fundașul lateral, rolul său activ în joc, derivă din punerea în practică în mod creator a posibilităților multiple pe care le oferă sistemul cu 4 fundași.

Aceasta impune existența unei corelații strînse între sarcinile care decurg din sistemul de joc și conținutul pregătirii specifice, care-l obligă pe fundașul lateral să-și însușească, în afara tehnicilor sale de apărător, elemente și procedee din tehnica înaintașilor și anume dezvoltarea vitezei și conducerii mingii, pe distanțe lungi perfecționarea driblingului, a centrărilor din conducere, a trasului la poartă din conducere sau din pasă de pe partea opusă etc.

Este necesar a fi remarcat faptul că marile obligații ale acestei funcții nu pot fi îndeplinite decît în condițiile unui proces de pregătire multilaterală care să ducă la dobîndirea unei mari capacități de efort și al unei cheltuieli raționale de energie. Numai în acest fel rolul de apărător-atacant al fundașului lateral va fi îndeplinit în angrenajul general al echipei la dimensiunile reale ale jocului modern.

MIHAI IONESCU
antrenor la Steaua București

STEUA
„U” Craiova
4-0(1-0)

AU MARCAT: Voinea (min. 32), Vigu (min. 58 și 86), Constantin (min. 82).

STEUA: Haidu 7 — Sătmăreanu 7, Hălămeanu 8, D. Nicolae 7, Rotaru (min. 36: Vigu 8) — Negrea 7, D. Popescu 8 — S. Avram 8, Constantin 8, Voinea 7, Tătaru II 9.

UNIVERSITATEA CRAIOVA: Pilcă 5 (min. 88: Vasilescu) — Mincă 4, Bitlan 6, M. Marcel 7, Deliu 5 — Strimbeanu 5 (min. 75: Adr. Popescu), Ivan 5 — Niță 6, Deselnicu 5, Sfirlogea 6, Cîrșiu-mărescu 5.

ARBITRU: P. Sotir (Mediaș) 7.

Și scorul putea lua proporții!

Perioada de început a jocului ne prezintă pe oaspeți cu o destul de bună organizare a jocului la mijlocul terenului. Aceste minute (1-20) aveau să rămîna cele mai echilibrate din tot jocul. Duelurile s-au menținut, însă, mereu în preajma liniei de centru, cu o notă de superioritate — ca precizie a combinațiilor — de partea Universității. Apoi, intrată în ritmul partidei Steaua începe să preia frînțele întîlnirii. Numai că ea solicită pe proprii atacați cu baloane care obligă apărarea craiovenilor la dese și curajoase intervenții. Una dintre acțiuni, realizată cerebral și practic de Tătaru II nu poate fi stopată și Voinea marchează nestîngerit (min. 32). Repriza a doua va reprezenta totală depășire a formației din Craiova, mereu prinsă pe picior greșit pe partea lui Mincă, de unde s-au declanșat și celelalte trei goluri ale militarilor semnați Vigu (2) și Constantin.

DINAMO Buc.
U. T. A.
0-1(0-0)

A MARCAT: Mețcaș (min. 82).

DINAMO BUCUREȘTI: Niculescu 7 — Popa 6, Boc 4, Nunweiler III 5, Ștefan 5 — Ghergheli 6, Dinu 6 (min. 58: O. Popescu 5) — Lucescu 6, Naghi 3, Dumitrache 5, Haidu 4.

U.T.A.: Gornea 8 — Birău 6, Bakos 7, Lereter 8, Czako II 7 — Petescu 6, Mețcaș 7 (min. 83: Mot) — Șchiopu 8, Pop 6, Axente 6, Chivu 8.

ARBITRU: C. Nițescu (Sibiu) 7.

A doua victorie în deplasare

Surprinzătoare evoluția steersă a dinamoviștilor bucureșteni, considerați favoriți. Primele minute au decurs în avantajul gazdelor, dar încet-încet arădenii echilibrează jocul, profitînd în special de neînțelegerile dintre apărătorii dinamoviști. În această parte a jocului, putem menționa numai ocaziile ratate de Chivu (min. 8 și 10), Pop (min. 33) și Dumitrache (min. 40). Pînă la sfîrșitul reprizei, asistăm la un joc înalt, fără orizont, cu multe pase greșite. Repriza secundă aparține în întregime arădenilor, cărora le reușește totul, în vreme ce Dinamo nu leagă nimic. Jucătorii dinamoviști comit greșeli peste greșeli și numai lipsa de decizie a înaintașilor de la U.T.A. face ca deschiderea scorului să fie aminată, deși în min. 66, 68, 75 Chivu, Axente și Șchiopu sînt în situații clare de a marca. În min. 82 însă, oaspeții înscriu golul victoriei, în urma unei lovituri indirecte executată de Chivu și reluată în poartă de Mețcaș, mînea strecurîndu-se în plasă printre picioarele mai multor jucători.

„U” Cluj
J I U L
2-1(0-1)

AU MARCAT: Libardi (min. 13), Adam (min. 76 din penalti și min. 88, cu concursul fundașului Mihai).

UNIVERSITATEA: Ringheanu 6 — Anca 5, Solomon 6, Pexa 7, Cîmpeanu 5 — Neșu 5 (min. 46: Crețu), Angelescu 5 — Szabo 6, Crețu 5 (min. 46: Musteța 6), Adam 8, Barbu 5.

J I U L: Ion Vasile 5 — Talpai 8, Georgevici 9, Pop 8, Mihai 5 — Stocker 6, Sandu 6 — Achim 7, Peronescu 8, Libardi 9, Naidin 5 (min. 67: V. Ionescu 7).

ARBITRU: Constantin Niculescu (București) 10.

Ocazii multe, goluri puține

Meciul a început în nota de superioritate a Jiului și, la un șut-centrare al lui Achim (min. 7), Ringheanu prinde și apoi scapă balonul, dar același Achim, neatenț, pierde ocazia de a deschide scorul, lucru pe care-l face Libardi șase minute mai tîrziu.

Minerii joacă tot mai bine, în timp ce atacul studenților se arată anemic, iar apărarea nesigură. Jiul se joacă însă, cu ocaziile de gol. De partea ceaaltă, Adam ratează și el de două ori (min. 39 și 40). După pauză și pînă în min. 76 jocul are exact aceeași desfășurare. În min. 76, la un șut al lui Angelescu, Mihai comite henț; Adam transformă 11 m și tot el înscrie golul victoriei.

DINAMO Bac.
PROGRESUL
3-1(2-0)

AU MARCAT: Nedelcu (cu concursul lui Peteanu, min. 6), Rugiubei (min. 33), Dembrovski (min. 52), Georgescu (min. 84).

DINAMO BACĂU: Ghiță 8 — Kiss 7, Panait 8, Nunweiler IV 9, Maghiar 8 — Duțan 9, Nedelcu 8 — Ene II 8, Dembrovski 9, Rugiubei 7, Comănescu 7. PROGRESUL: Mindru 7 (min. 60: Manta 7) — V. Popescu 6, Măndoiu 6, Peteanu 6, Ad. Constantinescu 6 — Al. Constantinescu 5 (min. 52: Matei), Soangher 5 — Matei 5 (min. 52: Oaidă 7), Mateianu 6, Georgescu 5, Tarălungă 6.

ARBITRU: A. Pop (Oradea) 7.

Invincibili acasă

Meciul debutează furtanos la poarta lui Minerii: în min. 1 gazdele ratează două mari ocazii de gol. Băcăuanii mențin presiunea în continuare, Progresul se apără, și în min. 6 cade golul care va influența o lungă perioadă de vreme evoluția jucătorilor bucureșteni: la o lovitură liberă din afara cercului, Nedelcu a suțat destul de slab, mingea a lovit piciorul lui Peteanu și a deviat în colțul porții. Încurajați de golul înscris și de... public, fotbalisții băcăuani joacă irezistibil, plimbîndu-se adversarii pe tot terenul. În min. 33 Dembrovski dribblează tot ce întîlneste, se apropie de poartă și centrează în urmă, la Rugiubei, care șutează imparabil. Apoi, Dinamo mai înscrie de două ori. Bucureștenii, cu Oaidă în atac din min. 52 întorc jocul în favoarea lor, își creează situații de gol foarte bune, dar nu reușesc să înscrie decît în min. 84 prin Georgescu. Același jucător mai marchează un gol valabil, în ultimul minut al partidei, dar arbitrul A. Pop l-a anulat.

ST. ROȘU
PETROLUL
3-2(2-1)

AU MARCAT: Györfi (min. 2) și Pescaru (min. 20 și 56), Grozea (min. 44) și Dridea I (min. 65).

STEAGUL ROȘU: Adamache 7 — Ivănescu 7, Jenci 7, Roma 7, Rusu 8 — Pescaru 8, Alecu 6 — Necula 6, Campo 8, Goran 6, Györfi (min. 7: Selimeși 8).

PETROLUL: M. Ionescu (min. 63: Sfetcu 7) — Pal 5, N. Ionescu 8, Florea 4, Mocanu 8 — Grozea 8, Dragomir 5 (min. 63: Dincuță 6) — Roman 6, Dridea I 7, Badea 6, Moldoveanu 5.

ARBITRU: V. Pădureanu (București) 8.

Cadoul Jiului

Un meci echilibrat, decît de plusul de siguranță avut de gazde în apărare (cele două goluri înscrise de Grozea și Dridea I au fost urmate doar lovituri libere). Perioadele de dominare au alternat, deși primul gol al brasovenilor a venit chiar la începutul meciului (min. 2 Györfi), după 20 de minute Petrolul era condus cu 2-0, iar în min. 23 Pescaru a ratat cea mai mare ocazie a meciului. Pentru că lupînd cu ambiție, oaspeții s-au străduit să remonteze handicapul și dacă portarul Ionescu nu greșea decisiv la al treilea gol (la un șut de departe al lui Selimeși, nejenat de nimeni, el a boxat mingea pînă la... Pescaru, aflat la 10 m. de poartă), eforturile lor poate erau încununate de succes.